

VESTERHEDE KIRKE -

HEJNSVIG SOGN

Filialkirken er opført 1909-10 efter tegning af arkitekt Jens Christian Kofoed. Indvielsen fandt sted 30. oktober 1910. Samme år forestod arkitekten også opførelsen af præsteboligen i Hejnsvig.

Kirkegården indhegnes i vest og nord af en hvidkalket kampestensmur, i øst af en trærække og i syd af et trådhegn. Hovedindgangen i vestmuren flankeres af teglhængte og hvidkalkede piller. I nordmuren findes en mindre indgang. Et teglhængt og hvidkalket ligkapel i det sydøstlige hjørne opførtes 1937 af murermester Rungborg og snedker Jensen, Hejnsvig. Ved siden af er i 1980'erne bygget et redskabshus.

Kirken er holdt i tidens romaniserende former og er i lighed med flere af egnens samtidige kir-

ker inspireret af dansk middelalderarkitektur. Den teglhængte, hvidkalkede kirke, på kvaderstensokkel, består af langhus, kor med tresidet murkappe og i vest et smallere tårn. Koret flankeres af to kileformede rum, præsteværelse og materialrum, nu toilet. Begge har separat indgang. Tårnets nedre stokværk, med indgang i vest, fungerer som våbenhus, og i siderne ligger to mindre rum, det sydlige indrettet til dåbsvensteværelse.

Langhus og kor har bloktandgesims og er forsynet med stræbepiller. Tårnet indsnævres, med teglstensafdækning, over mellemstokværket. Langmurene har hver seks dybt smigede rundbuevinduer, koblet to og to, mens korets nord- og sydmur har tre mindre, koblede vinduer.

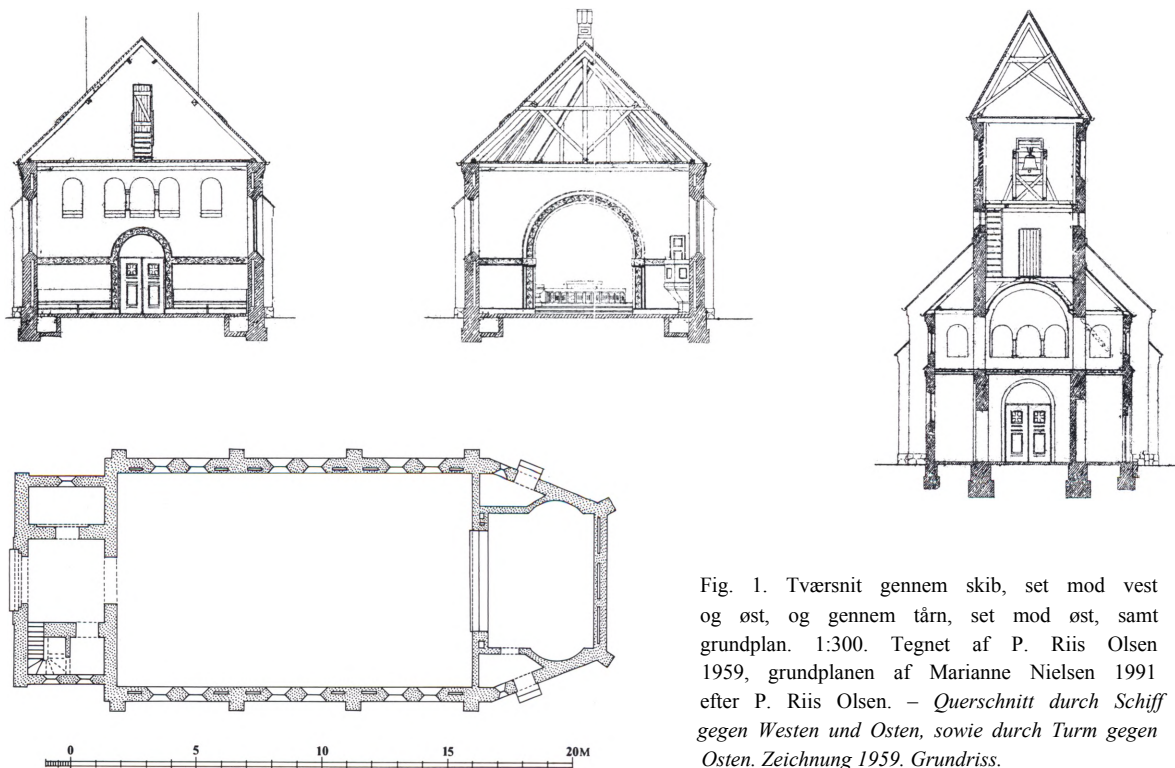

Fig. 1. Tværnit gennem skib, set mod vest og øst, og gennem tårn, set mod øst, samt grundplan. 1:300. Tegnet af P. Riis Olsen 1959, grundplanen af Marianne Nielsen 1991 efter P. Riis Olsen. - *Querschnitt durch Schiff gegen Westen und Osten, sowie durch Turm gegen Osten. Zeichnung 1959. Grundriss.*

Fig. 2. Kirken set fra sydøst. NE fot. 1990. – *Südostansicht der Kirche.*

Indgangsportalen i vest, med rundbuet vindue, indrammes af en trekantgavl med kragbånd. Herover er et cirkulært vindue med glasmosaik, Flugten til Ægypten, holdt i blå, rødt, gult og brunt og skænket af en beboer i sognet,¹ samt et lille vindue i et muret malteser-kors.

Kirkens *indre* fremtræder nu som resultatet af en istandsættelse 1959-60 ved arkitekt P. Riis Olsen, Varde, og maler Ernst Trier, Vallekilde. Kirkerummet står hvidtet, og de gråmalede flade trælofter hviler i skibet på brune knægte og bjælker, i koret på blå bjælker. Koret, der er hævet tre trin over skibets gulvniveau, har indvendigt rektangulær grundplan med to høje rundbuede nicher i nord og syd. I vest åbner pulpituret sig gennem en bred fladspændt bue, flankeret af to rektangulære åbninger i rundbuet

spejl. Koret har flisegulv, i stedet for et tidligere trægulv. Skibet har cementgulv, og våbenhusgulvet er lagt med gule klinker. -

Før 1959-60 bar væggene en *†kalkmalet frise* i skibet og omkring indgangsdør og triumfbue. En indskrift over vestdøren lød »Den Tale er troværdig og al Modtagelse værd, at Kristus Jesus kom til Verden for at frelse Syndere« og over triumfbuen »Jesus sagde: Jeg er Verdens Lys. Den, som følger mig, skal ikke vandre i Mørket, men have Livets Lys. Joh. 8.12«. ¹ Det oprindelige pulpitur stod som et triforium, flankeret af to rundbuede muråbninger. En kalorifer i skibets nordvest hjørne fjernedes ved istandsættelsen.

Inventaret er hovedsageligt fra kirkens opførelse. Et *alterbord* af rødlig granit med egetræs-

Fig. 3. Indre set mod øst. NE fot. 1990. – *Innenansicht gegen Osten.*

plade er opsat 1960 til erstatning for et *†alterbord* af træ. Det oprindelige *altermaleri* (fig. 5), Kristus på Korset (olie på lærred), 2×1,35 m, er signeret af maleren og tegneren Poul Steffensen (sml. Billum s. 1086) og skænket af sognefoged Jens Jensen, Askær.¹ Dets nu forsvundne indskrifter var: »Det er fuldbragt« og »Se det Guds Lam, som bærer Alverdens Synd«. Ved kirkens istandsættelse 1960 blev det flyttet til skibets nordvæg, og erstattet af den nuværende *alterprydelse* (fig. 4) en bronzeskulptur, Korsegangen, 87×118 cm, udført 1961 af billedhuggeren Mogens Bøggild. Skulpturen er opsat på et teaktræspodium, på altret.

Det nyere *altersølv* er i enkle former med korsdekoration og stempel for Carl M. Cohrs Sølvvarefabrik (Bøje 1982, nr. 6550). Kalk, 18 cm høj, med keglestubformet fod, disk, tv. 16,5 cm, oblatæske, tv. 10,5 cm og alterkande, 24,5 cm høj. Kirkens oprindelige **altersølv*. Kalken, 25,5 cm høj, har kegleformet fod, skaft med perlebort, treblads-dekoreret knop, og indgraveret kors med trepasender på bægeret. I bunden mestermærket »ICCD«. Disken, tv. 25,5

cm, med fane, hvorpå indgraveret kors og i bunden stempel i form af uregelmæssig I. Nu på Hejnsvig Plejehjem. Fra kirkens opførelse stammer desuden *alterkande*, *oblatæske* og *skål* i hvidt porcelæn med guldkors. *Alterstagerne*, 41 cm høje, af messing, er balusterformede. En *syvstage* er skænket af beboere i sognet.¹ *Alterskranke* har skiftevis en glat og to snoede grå stolper. Knæfaldet er muret i samme mørkt røde fliser som korgulvet.

Døbefont, 86 cm høj, tv. 64 cm, af grålig granit. Kummen har udhuggede tovsnoninger samt vulst ved overgangen til den terningkaptæl-formede fod. Ved istandsættelsen 1960 flyttedes fonten fra koret til skibets nordøsthjørne. *Dåbsfad*, tv. 50 cm, og *dåbskande*, 28 cm høj, med malteserkors, begge af messing.

Prædikestolen består af tre fag med profilfyldinger og tovsnoninger i gråt, gult og blå. Oprindeligt med indskriften »Salige er de, som hører Guds Ord og bevarer det«. ¹ *Stolestaderne* har fyldingsryglæn i to grå nuancer og blå, svungne gavle med volut-indskæringer. En *†degnestol* anskaffedes 1912. *Armstol* til præsten, i koret.

Orgel, 1964, med seks stemmer, ét manual og pedal, bygget af Th. Frobenius & Co., Kgs. Lyngby. Disposition: Manual: Gedakt 8', Principal 4', Rørføjte 4', Oktav 2', Spidsføjte 1'. Pedal: Subbas 16'. Facade med foldedøre, grå og bordeaux, tegnet af arkitekt Rolf Graae. På gulvet i skibets sydvesthjørne, †*Orgel*, o. 1915, med fire stemmer, oktavkoppel og svelle, bygget af Horsens Orgelbyggeri ved M. Sørensen og skænket af sognets beboere.¹ Pneumatisk aktion, bælgventillade.² Først opstillet på pulpituret; 1920 flyttet ned i skibet.

Salmenummertavler. 1) En af oprindelig fire fra kirkens opførelse. Sortmalet tavle, 75×43 cm, af tre egeplanker, med svungen overkant. Til kridt. På kirkeloftet. 2-6) Nyere. Rektangulære, hvidmalede tavler, 63×50 cm, med grå ramme, hvoraf en, med »Daab« og »Nadver«, er todelt af grå tværliste. Ophæng til sorte letmetalcifre. I skibet. Til belysning tjener tre 16-armede *lysekroner* af messing. 1) 1918, med otte store og otte små arme, otte pyntearme med klokkeblomst og hængekugle med graveret kursivindskrift »Skænket af Bertel Sørensen og Hustru Vesterhede 1918«. Ophængt i sort jernstang med kugler, i koret. 2-3) 1980. I enkle former. Ophæng som nr. 1, i skibet. Fire (†)*lysekroner* og en (†)*lysearm*, til petroleum, af forgyldt jern. På kirkeloftet.

Fig. 5. Altertavlemaleri, o. 1910, af maleren og bogillustratoren Poul Steffensen (s. 2360). NE fot. 1990. – *Altargemälde von dem Maler und Zeichner Poul Steffensen, um 1910.*

Kirkeskib, 1966, bygget af Holger Bonde, Stenbjerg, og skænket af Elise og Jakob Jakobsen, Tusborg. Tremastet fuldrigger, 80 cm, med gråt skrog og blå bund. Sølvskilte med modelbygger- og giverindskrift.

Klokken, 1909, tv. 80 cm, med lister på halssens og slagringen, har på legemet versalindskriften »Jeg kalder på gammel og ung, mest dog på Sjælen træt og tung, syg for den evige Hvile«. På slagringen »Støbt af Christiansen & Schjøning Aabyhøj pr Aarhus«. Ophængt i slyngebom i tårnet.

Et brunmalet skab, 71×52 cm, med trekantgavl og glasrude til †*gravkrans*. På kirkeloftet.

¹ A. Bruun Nielsen: *Kirken i Vesterhede*, i *Egnsbogen Grindsted/Billund 1986*, s. 36-38. -

² Horsens Orgelbyggeri: *Katalog 1923*. -

Redaktion ved Vibeke Andersson Møller og Ole Olesen (orgler) 1991. -

Fig. 4. Alterprydelse, Korsegangen, fra 1961. Bronzeskulptur udført af Mogens Bøggild (s. 2360). NE fot. 1990. – *Altarzier, die Kreuztragung, von Mogens Bøggild 1961.*